

ONDERNEMERS MET EEN HANDICAP VRAGEN AANGEPASTE STEUN

‘Mag ik alstublieft werken?’

Ze zijn met naar schatting 20.000 en dragen bij tot de economie, maar de meeste Vlaamse ondernemers met een beperking missen de nodige financiële steun. “De maatschappij wil te veel voor ons ‘zorgen’, maar wij willen gewoon ondernemen.”

JOHAN DE CROM, FOTOGRAFIE JELLE VERMEERSCH

“**W**e kunnen toch beter werken dan van een uitkering leven?”, vraagt Luc Demarez retorisch. Hij is rolstoelgebruiker, maar gelukkig voltijds betaald als directeur van Handicap Zelfstandig Ondernemend (HAZO). Die belangenvereniging wordt sinds begin 2012 gesubsidiëerd door het Vlaams Agentschap voor Ondernemen. Ze verdedigt de belangen van ondernemers met een arbeidshandicap, geeft hen persoonlijk advies en organiseert focusgroepen en gespreksavonden. De ondernemers botsen helaas op dezelfde, financiële muur.

Een ondernemer met een beperking geniet een Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) van de eerste vijftien maanden ongeveer 600 euro per kwartaal en daarna 400 euro. Het gaat om 40 procent en later 20 procent van het refereteloon en dat is gelijk aan het gemiddeld gewaardeerd minimummaandinkomen (ggm) van 1501,82 euro. Een werkgever die een gehandicapte in dienst neemt, is veel beter af. Hij recupereert via de VOP elk kwartaal 40 procent van de totale loonkosten. Dat kan na een jaar zelfs tot 60 procent oplopen bij een zware handicap, als de werkgever die verhoging aanvraagt en een goedkeuring krijgt.

“Misschien wil de overheid vermijden dat er misbruik wordt gemaakt van de VOP voor zelfstandigen, dat sommige mensen de premie aanvragen maar niet echt een activiteit uitvoeren. Dat kan ik enigszins begrijpen, maar de premie zou

“Gehandicapten worden nog vaak geweerd uit bedrijven, dus moet je hen de kans geven zelf een zaak op te starten”

Luc Demarez, HAZO

juist hoger moeten zijn voor zelfstandige ondernemers. Zij nemen een financieel risico en creëren zelf hun werk en mogelijk dat van anderen”, zegt Demarez.

“Sommige ondernemers hebben ook nood aan assistentiepersoneel en daartoe is de VOP sowieso veel te beperkt. HAZO pleit voor een arbeidsassistentiebudget. Dat kan geput worden uit de middelen ter bevordering van de werkgelegenheid die van het federaal niveau naar Vlaanderen worden overgeheveld.”

Onaangepaste premie

De VOP ontstond als stimulans voor werkgevers om gehandicapten aan te werven. “De VOP voor zelfstandigen is daaruit afgeleid, maar is niet aangepast aan de situatie van ondernemers met een beperking”, zegt Demarez. “De premie kan bijvoorbeeld alleen verkregen worden in hoofdberoep en niet in bijberoep, terwijl

onze leden juist vaak fysiek niet in staat zijn om voltijds te werken. Een hogere premie zou dan een compensatie kunnen zijn.”

“Om de VOP te verkrijgen, moet de ondernemer aantonen dat hij in de afgelopen jaren minstens het ggm heeft verdiend, maar om medische redenen slagen ze daar niet altijd in. Dat is ook zo absurd aan de regeling. Mensen die een premie nodig hebben omdat ze onvoldoende kunnen verdienen, moeten aantonen... dat ze voldoende verdiend hebben!”

Een bijkomend euvel is dat de VOP om budgettaire redenen alleen geldt voor ondernemers die na 1 oktober 2008 hun zaak zijn gestart. HAZO vraagt om minstens individuele uitzonderingen daarop mogelijk te maken.

Recht op werk

Naast de VOP op Vlaams niveau bestaat er voor gehandicapten de federale inkomensvervangende tegemoetkoming. Die kan worden toegekend aan al wie door zijn beperking niet kan werken of niet over een inkomen kan beschikken, of aan al wie maximaal een derde kan verdienen ‘van wat een valide persoon op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen’. Dit moet door een bevoegde arts worden vastgesteld.

“Van dit stelsel kunnen de meeste zelfstandige ondernemers geen gebruik maken, want zij kunnen meestal meer verdienen. Tegelijk ligt de VOP dan weer te laag om een eigen zaak overeind te hou- ➤



GINO BRUYNINCKX
 "Mijn enige medewerker verdient meer dan ikzelf."

GINO BRUYNINCKX, UITBATER TUINCENTRUM

'MIJN EXPERTISE IS EEN MEERWAARDE'

"Onze klanten kiezen voor ons voor de service en expertise. Ik ben opgegroeid in deze zaak, moet ik dan van een uitkering leven met al mijn beroepskennis?" Gino Bruyninckx (44) van Tuincenter in Sint-Laureins heeft een visuele handicap en moet op zijn 70-jarige ouders rekenen om zijn zaak in tuinmachines overeind te houden.

"We draaien een omzet van een half miljoen euro en een winst die rond 5 procent ligt. Mijn enige medewerker verdient meer dan ikzelf", zegt Bruyninckx. Hij stapte in 1989 in de zaak van zijn ouders en nam die negen jaar later over, maar Fernand (70) en Elizabeth (69) moeten hun zoon nog altijd bijstaan. "Ik lijd aan achromatopsie of sterk verminderd zicht en kleuren-

blindheid. Mijn moeder helpt in de winkel met onder meer facturen maken en de stock bijhouden, mijn vader is mijn onmisbare chauffeur. Ik ben ook steeds afhankelijker van informatica en de administratieve druk neemt toe. Dat belast mijn ogen sterk. Ik weet niet wat ik moet beginnen zonder financiële ondersteuning als mijn ouders niet meer kunnen helpen."

Bruyninckx kan niet op de VOP rekenen omdat hij al lang voor 2008 een eigen zaak had. "Misschien kan de overheid de sociale lasten laten vallen in verhouding met het rendementsverlies? Het kost de overheid uiteindelijk meer om mij een uitkering te betalen dan om me te helpen iemand in dienst te nemen, die dan zou bijdragen aan de economie."



SEBASTIAN DE MEYERE
 "Werken is een goed middel om het isolement te doorbreken."

SEBASTIAN DE MEYERE, ARCHITECT 'DE MENTALITEIT MOET VERANDEREN'

"Wij kunnen als ondernemers met een handicap ook onze bijdrage leveren. Helaas zie ik die mentaliteit nog niet bij overheid en burgers", zegt Sebastian De Meyere. De dove architect werkt voor een totaalrichtingsbedrijf in Wetteren, maar had graag zijn eigen zaak opgericht. "Ik heb nood aan een vertegenwoordiger van mijn werk, als zelfstandige moet je je aanbod kunnen verkopen. Voorts zou ik mijn communicatiemiddelen willen aanpassen, een webcam installeren bijvoorbeeld", zegt De Meyere. "Maar vooral: de mentaliteit over gehandicapten moet veranderen. Wij zijn in staat te werken. Ik hoopte op een assistentievergoeding om een vertegenwoordiger in te schakelen, maar het is verloren moeite gebleken." De Meyere zoekt via zijn werk naar sociale contacten, want als dove persoon is het isolement vaak groot. "Ik werk alleen met de computer en dat is te eentonig. Ik hoop op middelen om mijn isolement te kunnen doorbreken, via een assistent. Ondernemers met een arbeidshandicap worden geremd door wetten en overmatige en tegenstrijdige maatregelen. Wij krijgen te weinig inspraak op politiek niveau."



ANNELIES STAELS, LOOPBAANBEGELEIDER

'IK SNAP MIJN CLIËNTEN BETER'

"Door mijn chronische ziekte, weet ik hoe belangrijk het is om een job te hebben die je gelukkig maakt." Annelies Staels is sinds eind 2012 zelfstandig loopbaanbegeleider. Ze lijdt aan multiple sclerose en kan zich goed inleven in cliënten met een beperking.

Staels geniet een opleiding als bedrijfspsychologe en

ANNELIES STAELS
"Gelukkig zijn in mijn job werd eens zo belangrijk."

werkte zeven jaar in rekrutering en selectie vooraleer een baan op de personeelsafdeling van een privébedrijf in te vullen. Tot ze in 2009 de diagnose van MS kreeg. "Ik moest gaan nadenken over wat ik wilde en kon. Gelukkig zijn in mijn job was nu eens zo belangrijk", weet de jonge moeder.

Zij heeft vooral nood aan een financiële compensatie voor rendementsverlies. "Ik ben vooral sneller vermoeid, maar ik deel

mijn dag daarop in. Van 8 tot 12 uur zie ik klanten en daarna rust ik een paar uur. Ik geniet een inkomensvervangende tegemoetkoming, maar mag daarboven niet veel bijverdienen. Het is jammer dat daarvoor mijn zelfstandige activiteit toch moeilijker uit te bouwen is. Door mijn eigen beperking kan ik cliënten met een arbeidshandicap of andere moeilijkheden op het werk beter begrijpen en juist ondersteunen. Daarin ligt mijn troef."

"Personen met een handicap die geen job in loondienst kunnen vinden, worden aangemoedigd om van een uitkering te leven." *Luc Demarez*

➤ den." Demarez spreekt van een ontmoedigingseffect en een werkloosheidsval. "Personen met een handicap die geen job in loondienst kunnen vinden, worden aangemoedigd om van een uitkering te leven. Ze nemen het risico niet en passen voor een avontuur dat veel inspanning vergt."

HAZO heeft een voorstel. "De overheid kan kijken naar wat er in een doorsneezaak in een bepaalde branche verdiend wordt en het rendementsverlies dekken dat door de handicap wordt veroorzaakt.

Of draai de zaken om en zorg er federaal voor dat je de inkomensvervangende tegemoetkoming kunt behouden als je meer werkt."

Zelfstandige ondernemers met een handicap hebben nood aan redelijke aanpassingen, een dekking voor het rendementsverlies of, bij een zware beperking, aan een persoonlijke assistent. Rijst de rekening dan de pan niet uit? "Je moet denken aan de terugverdieneffecten via belastingen", zegt Demarez.

"En er zijn ook de maatschappelijke kosten van iemand die thuis zit zonder werk. Hoe is het met zijn psychisch welbevinden gesteld? Personen met een handicap worden nog vaak geweerd uit bedrijven, dus moet je hen de kans geven zelf een zaak op te starten. Het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap formuleert het recht op werk en op zelfstandig ondernemen. Wij willen en mogen werken en het werk moet mogelijk worden gemaakt." ©

WP™ FIND
WORK
CONNECT

WWW.THEWORKPOOL.COM

**SOCIAL
BUSINESS
COMMUNITY**